

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraza nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01. Fax: +40-21-312.49.21. E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34. E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Doina NACU-MANOLE,
Director executiv

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani

RECOMANDAREA

Nr. 88 din 15. JUN. 2022

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, ca urmare a aspectelor semnalate în articolul intitulat: „Soț și soție cercetați penal pentru violență asupra copilului pe care-l aveau în plasament”, publicat pe site-ul de informații *Știri pe surse*, în data de 31 martie 2022, dat fiind faptul că cele relatate conturau existența unor posibile încălcări ale normelor constituționale referitoare la *protecția copiilor și a tinerilor și dreptului la viață și la integritate fizică și psihică*, prevăzute de art. 49 și art. 22 din Legea fundamentală.

Situația de risc în care era de mai mult timp copilul _____, aflat în plasament la familia _____, a fost descoperită după ce o parte din agresiunea comisă în noaptea de 23 iunie 2021 asupra minorei în vârstă de _____ ani a fost înregistrată audio de un copil, fiind transmisă ulterior printr-o rețea de socializare altor copii, care și-au alertat părinții, unul dintre aceștia semnalând abuzul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Suceava.

În cadrul verificărilor efectuate prin intermediul Biroului teritorial Suceava al instituției Avocatul Poporului, esențial este răspunsul comunicat de DGASPC Suceava, prin adresa nr. 85321/14.04.2022, însoțit de copiile documentelor din care rezultă faptul că minora _____ a beneficiat de măsura de protecție specială a plasamentului la familia _____ din localitatea _____ județul Suceava, persoane fără grad de rudenie, în perioada ianuarie 2019 - iunie 2021.

Anterior, pentru acest copil, prin **Dispoziția nr. 160/18.04.2013 a directorului executiv al DGASPC Botoșani, a fost instituită măsura plasamentului în regim de urgență în cadrul Centrului de Plasament al Fundației *Hand of Help* Botoșani**, dat fiind faptul că tatăl și-a

părăsit domiciliul, iar mama și-a neglijat copiii. În timpul plasamentului în cadrul Centrului de Plasament *Hand of Help*, cu acordul șefului de centru, familia _____ din județul Suceava au vizitat-o pe minoră și au luat-o în învoire, atât în perioada vacanțelor școlare, dar și în weekend-uri, creându-se astfel o relație de atașament reciproc, iar ulterior și-au exprimat dorința de a se ocupa de creșterea și educarea acesteia, solicitând în acest sens plasamentul copilului în cadrul acestei familii.

În vederea înlocuirii măsurii de protecție specială a plasamentului de la Centrul de Plasament *Hand of Help*, cu măsura de plasament la familia _____ din județul Suceava, prin adresa nr. 81247 din data de 28.08.2018, DGASPC Botoșani a solicitat o evaluare a situației familiei, concluziile verificărilor efectuate de specialiștii DGASPC Suceava fiind consemnate favorabil în raportul de evaluare a situației socio-familiale, reținându-se că această familie dispune de condițiile morale și materiale necesare pentru a o lua în plasament familial pe minora _____.

În baza acțiunii depuse de DGASPC Botoșani și a documentației atașate în dovedire, prin Sentința Civilă nr. _____ din data de 04.01.2019, Tribunalul Botoșani a pronunțat hotărârea prin care a fost înlocuită măsura de plasament pentru copilul _____ de la Fundația *Hand of Help* Botoșani, cu plasament la familia _____ cu domiciliul legal în comuna _____, județul Suceava.

După pronunțarea acestei hotărâri, în perioada ianuarie 2019 - iunie 2021, minora a locuit efectiv cu familia _____ în municipiul _____, perioadă în care a frecventat cursurile școlare în cadrul Școlii Gimnaziale Jean Bart Suceava, din clasa a III a până în clasa a V a, subliniindu-se faptul că: „În toată această perioadă nu au existat suspiciuni de abuz, iar din caracterizările școlare, reiese faptul că familia ocrotitoare sa implicat activ în procesul educațional.”

În luna noiembrie 2019, familia _____ a informat DGASPC Suceava despre faptul că minora _____ minte și că nu își face temele în mod corespunzător, context în care a fost consiliată cu privire la remedierea situației școlare și abordarea cu responsabilitate a sarcinilor ce îi revin în calitate de elevă. Pe de altă parte, se afirmă și faptul că, „Toate declarațiile date de _____ scot în evidență dorința de a rămâne la familia ocrotitoare (declarația nr. 68686/18.02.2020, declarația nr. 129363/08.12.2020 și declarația nr. 86162/10.05.2021).”

În data de 24.06.2021, pe email-ul instituției a fost primită o anonimă audio, în care se auzeau plâsete de copil, pentru verificarea căreia reprezentanții DGASPC Suceava s-au deplasat la domiciliul familiei de plasament, unde au constatat faptul că sesizarea era reală.

În acest context, minora a fost preluată din familia la care se afla în plasament, instituindu-se măsura de plasament în regim de urgență la Centrul de Primire în Regim de urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat, Exploatat/Telefonul Copilului din cadrul Centrului de Servicii Multifuncționale de Tip Rezidențial al DGASPC Suceava, unde a fost inclusă într-un program de consiliere psihologică personalizată. Ulterior, măsura de plasament a fost înlocuită cu plasament în cadrul Centrului de Plasament al Fundației *Hand of Help* Botoșani, unde se află și fratele ei.

În ceea ce privește frecvența și modalitatea efectivă în care se efectuează monitorizarea familiilor care au copii în plasament, DGASPC Suceava precizează că această monitorizare se realizează o dată la trei luni sau ori de câte ori este nevoie, prin vizite la domiciliul familiilor

de plasament sau la sediul DGASPC Suceava, în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, iar: „La fiecare întâlnire copiii aflați cu măsură de protecție sunt întrebați, dacă există probleme în familie, dacă se simt neglijați/abuzati în familia în care locuiesc, sunt informați că oricând se pot adresa asistentului social de la primăria de domiciliu sau responsabilului de caz de la DGASPC Suceava, în cazul în care întâmpină orice tip de problemă.”

Potrivit comunicatului de presă din 31 martie 2022, ce poate fi consultat pe site-ul oficial al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Suceava, în secțiunea „Mass media – Comunicate de presă”¹, Parchetul de pe lângă Tribunalul Suceava a sesizat Judecătoria Suceava cu o cauză în care a dispus trimiterea în judecată în stare de libertate, a celor doi inculpați, pentru săvârșirea în formă continuată a infracțiunilor de *violență în familie și rele tratamente aplicate minorului*. S-a reținut faptul că, la puțin timp după ce persoana vătămată, în vârstă de ani și la acea dată, a ajuns în luna ianuarie 2019, prin hotărâre judecătorească, în plasament în familia celor doi soți, aceștia au început să exercite în mod repetat acte de violență asupra copilului, aplicându-i lovituri cu palma, piciorul, cureaua, coada de la mătură, papuci ori au tras-o de păr și de urechi.

Totodată, s-a stabilit că aceste fapte au fost comise cu o frecvență de 2 - 3 ori pe săptămână, persoana vătămată fiind supusă și la alte măsuri și tratamente care i-au pus în primejdie gravă dezvoltarea fizică, intelectuală și morală (copilului nu i se permitea accesul în locuință sau să iasă la joacă cu alți copii, din cauza faptului că îi dădeau aproape zilnic sarcini gospodărești, care, prin natura și frecvența lor, depășeau cu mult ceea ce ar putea să însemne o responsabilizare sau o educație în ceea ce privește întreținerea minorei, căreia cei doi soți îi adresau frecvent cuvinte jignitoare și insulte).

De altfel, după ce funcționarii D.G.A.S.P.C. Suceava au preluat-o pe minoră de la locuința inculpaților, în urma semnalării abuzului din noaptea de 23 iunie 2021, aceasta a relatat și faptele la care a fost supusă în timp, comise de cei doi soți.

Din analiza răspunsurilor comunicate și a documentelor transmise în copie, raportat la normele legale în vigoare, incidente în acest caz, rezultă următoarele concluzii:

1. **Verificările reprezentanților DGASPC Suceava pe durata măsurii de protecție specială a plasamentului pentru copilul la familia nu au fost efectuate în mod corespunzător, ceea ce indică faptul că, în acest caz, a fost afectată respectarea principiului interesului superior al copilului, instituit prin art. 6 lit. a), raportat la art. 2 alin. (6) lit. b) și c) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.**

În acest sens, deși DGASPC Suceava a comunicat faptul că toate declarațiile date în timpul plasamentului copilului la familia înregistrate la această instituție cu nr. 68686/18.02.2020, nr. 129363/08.12.2020 și nr. 86162/10.05.2021 (declarații puse la dispoziție în copie) scot în evidență dorința copilului de a rămâne la familia ocrotitoare (ceea ce scriptic este autentic), în realitate, **dacă s-ar fi procedat la monitorizarea cazului cu mai multă atenție, inclusiv prin asigurarea unui climat prietenos pentru ascultarea opiniei copilului în cadrul întrevederilor, la care să nu asiste alte persoane (și în niciun caz cei doi soți la care se afla în plasament), în măsură să încurajeze copilul să semnaleze existența unor probleme în familia de plasament (dacă se simte/este neglijată/abuzată), identificarea**

¹ http://pcasuceava.mpublic.ro/ptsuceava/bir_pres.htm

situației de risc în care se afla de mai mult timp și instituirea unei măsuri speciale de protecție potrivită pentru copilul _____ ar fi prevenit perpetuarea situației de abuz la care era supusă.

Or, acest aspect a fost confirmat imediat după preluarea minorei în data de 24.06.2021 de către reprezentanții DGASPC Suceava, din relatările acesteia rezultând și faptele de abuz la care a fost supusă în mod repetat, comise asupra ei de către cei doi soți la care s-a aflat în plasament, cu o frecvență de 2 - 3 ori pe săptămână, așa cum rezultă din comunicatul de presă al Parchetului de pe lângă Tribunalul Suceava.

2. Au fost nesocotite, atât de către DGASPC Suceava, dar și de către DGASPC Botoșani, dispozițiile art. 64 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care instituie, la stabilirea măsurii plasamentului, obligația de a menține frații împreună.

A) DGASPC Botoșani a solicitat, prin acțiunea înregistrată la Tribunalul Botoșani în data de 7 noiembrie 2018, înlocuirea măsurii de plasament pentru copilul _____ de la Fundația *Hand of Help* Botoșani, cu măsura de plasament la familia _____, în comună _____, județul Suceava, acțiune admisă prin Sentința Civilă nr. _____ din data de 04.01.2019. Din continutul acțiunii și din documentele depuse în dovedire la instanță rezulta însă, neîndoiește, că minorii _____ sunt frați, având aceeași mamă, ambii fiind în acel moment sub măsura specială de protecție în cadrul Centrului de plasament *Hand of Help* Botoșani.

Așadar, DGASPC Botoșani cunoscând faptul că cei doi frați se află la Centrul de plasament *Hand of Help* Botoșani nu trebuia să solicite schimbarea măsurii plasamentului numai pentru unul dintre aceștia, la înlocuirea măsurii plasamentului impunându-se a fi îndeplinită aceeași obligație pe care legiuitorul a avut-o în vedere a fi respectată cu ocazia stabilirii măsurii plasamentului în cazul fraților, și anume ca aceștia să fie menținuți împreună.

B) Din documentele pe care le-a avut la dispoziție, DGASPC Suceava cunoștea faptul că anterior schimbării măsurii plasamentului pentru copilul _____ la familia _____, domiciliați în comuna _____ județul Suceava, aceasta se afla împreună cu fratele său, _____ la Centrul de plasament *Hand of Help* Botoșani.

Așadar, fără acceptul DGASPC Suceava, minora _____ nu ar fi avut cum să ajungă în plasament la familia _____, în comuna _____, județul Suceava, decât dacă măsura ar fi fost dispusă și pentru fratele acesteia, însă această variantă nu era acceptată de familia de plasament, așa cum se subliniază în Raportul psihosocial cu privire la evaluarea socio-economică a familiei _____, înregistrat la DGASPC Suceava cu nr. 92690/17.102018, în care se menționează următoarele: „În ceea ce privește luarea în plasament de la Fundația *Hand of Help* și pe fratele minorei, _____ (d.n. _____) familia ne-a declarat că nu doresc să-l ia pe băiat motivând că nu se vor descurca cu doi copii, având în vedere și problemele de sănătate ale doamnei.”

Având în vedere aceste argumente, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (2), art. 16, art. 24 alin. (1) și (2) și art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal privind apărarea și protecția drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

În vederea respectării cu prioritate a principiului interesului superior al copilului, instituit prin art. 6 lit. a) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Directorul executiv al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani va urmări ca atât la stabilirea măsurii de plasament, dar și în cazul în care se propune înlocuirea acestei măsuri cu o măsură de același tip, să fie respectate dispozițiile art. 64 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 272/2004, care instituie obligația de a menține frații împreună la stabilirea măsurii plasamentului.**

Directorul executiv al DGASPC Botoșani va informa instituția Avocatul Poporului, prin Biroul teritorial Suceava, în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării, comunicând în scris măsurile dispuse.

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

București, iunie 2022

